

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga lärare i Krokoms kommun med särskilt fokus på Kaxås skola

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av hur Krokoms kommun och Kaxås skolas rektor arbetar för att fler elever ska få undervisning av behöriga lärare. Som behörig lärare räknas den lärare som är legitimerad och undervisar i de ämnen, årskurser och skolformer som hen är behörig i. Det som granskas och bedöms är det arbete huvudmannen och rektorn bedriver. Resultatet av arbetet omfattas inte av granskningen.

Granskningen omfattar både huvudmannens övergripande arbete och rektorns arbete vid den utvalda skolenheten. I de fall huvudmannen ansvarar för mer än en skolenhet har en av dessa valts ut i syfte att dels fördjupa bilden av huvudmannens arbete, dels granska rektorns arbete i frågan.

Skolenheterna som ingår i granskningen har valts ut utifrån att de enligt Skolverkets officiella statistik under den senaste femårsperioden har haft en lägre andel legitimerade lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i än motsvarande andel för riket som helhet.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram för granskningen av området, vilka beskrivs i bilaga 2. I den bilagan finns också en beskrivning av hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. För varje delområde bedöms om huvudmannens och rektorns arbete uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och beskriver inom vilka områden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Krokoms kommun i följande utsträckning:

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett brett och uthålligt arbete för att rekrytera och behålla behöriga lärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Arbetet med att kartlägga behovet av behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas så att det sker mer systematiskt.

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Arbetet med att informera om möjligheter och uppmuntra och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 augusti 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:578) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive bedömningsområde.

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Det här området handlar om hur huvudmannen och rektorn arbetar med att rekrytera och behålla behöriga lärare inom organisationen. I detta arbete ingår att kartlägga och analysera nuvarande och framtida behov av behöriga lärare. Det handlar också om bredd och uthållighet i rekryteringsarbetet och om att ompröva och förnya strategier. Även rektorns och huvudmannens arbete med att behålla de behöriga lärare som finns i organisationen ingår här.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett brett och uthålligt arbete för att rekrytera och behålla behöriga lärare, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen och rektorn bedriver ett systematiskt arbete med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare, men kartläggningen och analysen av kartläggningen omfattar inte behovet av behörighetsgrundande utbildning hos befintliga lärare. Vidare visar granskningen att huvudmannen och rektorn bedriver ett kontinuerligt rekryteringsarbete utifrån de behov som identifieras i kartläggningen, men att mindre omfattande tjänster i vissa ämnen inte alltid utlyses. Huvudmannen och rektorn arbetar aktivt för att behålla behöriga lärare, men huvudmannens arbete utgår dock inte från kännedom om vad lärarna i organisationen värdesätter.

Kartläggning och analys av behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver ett systematiskt arbete med att kartlägga och analysera rekryteringsbehov, men kartläggningen och analysen av kartläggningen omfattar inte behovet av behörighetsgrundande utbildning hos befintliga lärare. Av intervjuer med rektorerna framkommer att huvudmannen systematiskt kartlägger behovet av behöriga lärare inom organisationen inför varje termin, men att det huvudsakliga arbetet görs inför varje läsårsstart. Av intervju med huvudmannens representant framgår att hen ännu inte har varit involverad i något arbete kring kartläggning och analys av rekryteringsbehov. Anledningen till detta är att hen påbörjade sin tjänst i samband med höstterminens start och att rekryteringsarbetet då var klart inför läsåret. Emellertid framgår av intervjuer med rektorerna att det finns en tydlig arbetsfördelning mellan huvudmannen och rektorn i kartläggningsarbetet. Rektorerna beskriver att de gör kartläggningar av behovet av behöriga lärare på respektive skolenhet. Rektorerna ser då bland annat över vilket behov som finns för varje ämne och årskurs. Kartläggningen dokumenteras och sammanställs i ett gemensamt dokument, vilket används som underlag för analys av rekryteringsbehov tillsammans med övriga rektorer i kommunen och huvudmannens representanter. Rektorerna och huvudmannens representanter har då dialog gällande behörigheter och vilka rekryteringsbehov som finns. Diskussioner förs även om möjligheter till omfördelning inom huvudmannens organisation. Den kartläggning och analys som rektorerna gör på skolenhetsnivå omfattar även förväntade kommande behov av behöriga lärare. Även huvudmannen får på så sätt en bild av behoven på lång sikt, vilket även framgår av kommunens kompetensförsörjningsplan som Skolinspektionen tagit del av. Där beskrivs ett ökat behov av rekrytering under de närmaste åren med anledning av pensionsavgångar.

Det sker även en systematisk och regelbunden kartläggning och analys av rekryteringsbehov på Kaxås skola. Av intervju med rektorn framgår att hen kartlägger behovet av behöriga lärare i samband med tjänstefördelningen som

utförs inför kommande läsår. I kartläggningen ser rektorn över den behörighet som finns inom skolenheten och analysen omfattar hur hen kan tjänstefördela så att lärarna i så hög utsträckning som möjligt ska undervisa i de ämnen de har behörighet i. Vidare framgår att rektorn i sin analys även har med behovet av rekrytering och hur dessa behov kan tillgodoses genom samarbete med närliggande skolenheter.

Granskningen visar vidare att huvudmannens och rektorernas kartläggningsarbete inte systematiskt omfattar behovet av behörighetsgrundande utbildning. Av intervju med huvudmannens representant framgår att den kartläggning som görs på huvudmannanivå inte innehåller möjligheten att utbilda befintlig personal för att öka andelen behöriga lärare. Vidare framgår av intervjuer med rektorer att de delvis har med behovet av behörighetsgrundande utbildning hos befintliga lärare i sina analyser på skolenhetsnivå, men att möjligheten att öka andelen behöriga lärare genom behörighetsgrundande utbildning för redan anställd personal inte alltid finns med som en del i kartläggningen. Vidare framgår att huvudmannen saknar en bild av behoven av behörighetsgrundande utbildning inom kommunen. Av intervju med rektorerna framgår att det inte görs någon sammanställning av behovet av behörighetsgrundande utbildning och inte heller i vilken omfattning befintliga lärare deltar i behörighetsgrundande utbildning. Detta är inte heller något som huvudmannen har efterfrågat information om varken muntligt eller skriftligt.

Arbete för att rekrytera behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och kontinuerligt rekryteringsarbete utifrån de behov som identifieras i kartläggningen. De intervjuade ger en samstämmig bild av att det är svårt att rekrytera behöriga lärare till vissa skolenheter i kommunen, främst till skolenheter i kommunens ytterområden. Det görs gemensamma rekryteringsinsatser i kommunen. Av intervjuer med rektorer framgår bland annat att samtliga lediga tjänster inom kommunens grundskolor publiceras i en gemensam annons. Tjänsterna utgår från de olika skolenheternas specifika rekryteringsbehov. I de fall någon skolenhet får många sökande har de en dialog i rektorsgruppen kring möjligheten att omfördela och försöka få behöriga lärare till ytterligare skolor inom kommunen. Huvudmannen har även en strategi för rekryteringsarbetet som handlar om att utannonsera lediga tjänster tidigt under vårterminen. Enligt huvudmannens representant och rektorerna har de sett att tidig annonsering har varit en framgångsfaktor.

Av intervjuer med rektorerna framgår att huvudmannen använder olika kanaler i rekryteringsarbetet för att annonsera vakanta tjänster. Exempelvis annonseras tjänster på Arbetsförmedlingens platsbank och sociala medier. Rektorerna uppger att annonsering via sociala medier har påverkat rekryteringsarbetet positivt under de senaste två till tre åren. Rektorerna uppger vidare att huvudmannen uppmanar dem att sprida annonser på sociala medier. Vidare framgår av intervjun med

rektorn på Kaxås skola att det på huvudmannanivå har påbörjats ett arbete med att utveckla rekryteringsprocesser, exempelvis genom användning av bilder och rörlig media vid annonsering av tjänster.

Det finns en tydlig ansvarsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna i rekryteringsarbetet. Det är rektorn för respektive skolenhet som ansvarar för att se vilka behov av rekrytering som finns utifrån kartläggning och analys, men huvudmannen finns med som stöd i arbetet. De intervjuade ger en samstämmig bild av att det finns centrala stödfunktioner inom kommunens organisation som är involverade i arbetet med att rekrytera behöriga lärare. Ett exempel på stöd som ges till rektorerna är att personalavdelningen vid behov stödjer rektorerna i arbetet kring utformandet av annonser och de ombesörjer även annonseringen av tjänster. Av intervjuer med rektorer framgår att det är de som gör urval till intervjuer och att de därefter ansvarar för att genomföra intervjuer. Vid behov kan flera rektorer medverka vid intervjuerna för att samordna rekryteringsinsatser.

Rektorerna och huvudmannen har en dialog om hur väl rekryteringsinsatserna har gått och vilka behov som kvarstår. Personalavdelningen följer upp utfallet av rekryteringsinsatserna genom att rektorerna återkopplar till dem. Av intervjuer med huvudmannens representant och rektorer framgår att rekryteringsarbetet kontinuerligt pågår och att det vid behov omprövas. Om en rekrytering inte lyckas eller om det uppstår ett behov under terminen har rektorn en dialog med personalavdelningen kring att utforma en ny annons.

Granskningen visar att det finns strategier från huvudmannens sida för att möta rekryteringsbehovet av behöriga lärare. Bland annat uppger huvudmannens representant att Krokoms kommun erbjuder högre löner än närliggande kommuner. Det finns även ett förslag från huvudmannens sida att införa ett rese- eller lönetillägg för att kunna rekrytera behöriga lärare till skolenheter som haft utmaningar i arbetet med rekryteringen över tid. Förslaget finns med i den kompetensförsörjningsplan som Skolinspektion tagit del av inför denna granskning. I intervjuer med huvudmannens representant och rektorerna framgår att huvudmannen har gjort en strategisk satsning på arbetsintegrerat lärande för drygt tre år sedan vilken var riktad till några av kommunens ytterskolor. Någon liknande satsning har inte gjorts därefter. Vissa skolenheter i Krokoms kommun tar emot lärarstudenter som gör verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som ett sätt att locka nya behöriga lärare till kommunen.

Granskningen visar att det sker insatser på Kaxås skola för att möta rekryteringsbehovet och för att skapa attraktiva tjänster. I intervju med rektorn för Kaxås skola framgår att i den kommungemensamma annonsen är det tydligt vilken tjänst som hör till vilken skolenhet. Rektorn för Kaxås skola har haft möjlighet att påverka innehållet i den annons som personalavdelningen utformade inför rekryteringen i våras. Rektorn för Kaxås skola beskriver att sociala medier är en kanal som hen använder i sitt rekryteringsarbete. Utöver detta använder rektorn

även egna kanaler och nätverk för att sprida information om lediga tjänster. Rektorn uppger att hen även håller sig uppdaterad på om behöriga lärare flyttar in i närområdet för att kunna kontakta dem i rekryteringssyfte. Kaxås skola utgör inte en skolenhet som tar emot VFU-studenter då pendlingsavståndet är ett hinder enligt rektorn.

En utmaning enligt rektorn på Kaxås skola är att tjänstgöringsgraden är liten i vissa ämnen. För att skapa mer omfattande och därmed attraktiva tjänster och samtidigt möta rekryteringsbehovet sker samverkan i rektorsgruppen kring att skolenheter delar på en tjänst. Rektorn har lyckats öka behörigheten i bland annat slöjd, hem- och konsumentkunskap samt moderna språk genom att samarbeta med andra skolenheter.

Vidare framgår av granskningen att det finns lärare som undervisar i ämnen som de saknar behörighet i och att dessa tjänster inte har utannonserats. Av intervjuer med lärare, rektorn och insänd dokumentation framgår att det saknas behörighet i ett flertal ämnen vid Kaxås skola, exempelvis matematik samt naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. Eftersom behörig lärare saknas i dessa ämnen fördelas ämnena på de befintliga lärarna i syfte att skapa mer omfattande tjänster för dem. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns en lärare som har undervisat i cirka åtta år i ämnen som hen saknar behörighet i utan att tjänsten har utannonserats.

Arbete för att behålla behöriga lärare

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen och rektorn i flera avseende bedriver ett aktivt arbete för att behålla behöriga lärare. Arbetsmiljö lyfts av rektorerna som en viktig del i att behålla behöriga lärare och det finns en systematik i arbetsmiljöarbetet i form av regelbundna medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar, facklig samverkan samt ett forum för skolutveckling. Rektorerna uppger att Krokoms kommun är liten vilket underlättar dialogen mellan huvudmannen och rektorerna i de arbetsmiljömässiga frågor som rektorerna lyfter.

Utöver att arbeta med arbetsmiljö gör huvudmannen andra insatser i syfte att behålla lärare. Av intervjuer med huvudmannens representant och rektorerna framgår att kommunen valt att satsa brett på förstelärare. Det har skett ett strategiskt arbete med att bygga upp nätverk som leds av förstelärare. Nätverken har formats utifrån rektorernas behov av kompetens vid skolenheterna och samlar alla lärare i kommunen. En anledning till denna satsning som beskrivs är att många lärare är ensamma som undervisande lärare i sitt ämne på sin skolenhet och det finns då ett behov av kollegialt lärande och att träffas i kommungemensamma ämnesgrupper. Vidare kan även det förslag från huvudmannens sida kring ett rese- eller lönetillägg beskrivet ovan komma att bidra till att behöriga lärare stannar på skolenheter i kommunens yttreområden.

Dock framgår det av intervjun med huvudmannens representant att det från huvudmannens sida inte finns något aktivt arbete med att ta reda på vad som gör att lärarna stannar på sin arbetsplats. Rektorerna beskriver att det är upp till varje enskild rektor att informera sig om vilka framgångsfaktorer det finns i arbetet med att behålla behöriga lärare. En del i detta arbete är att rektorerna har avslutande samtal med lärare som slutar och i dessa samtal lyfts frågor om orsaken till att de slutar. Orsakerna som framkommer i de avslutande samtalen förmedlas inte med systematik till huvudmannen.

Rektorn för Kaxås skola beskriver arbetsmiljöarbetet som en viktig del i att behålla lärare tillsammans med att vara närvarande som chef. Det är i medarbetarsamtal och årliga enkäter som rektorn tar reda på vad som får lärare att stanna kvar och trivas på arbetsplatsen. Exempelvis har rektorn på så vis fått information om att återhämtningen varit låg bland lärarna och då gjort riktade insatser för att lärarna exempelvis skulle kunna ta ut raster. Vid intervjuer med lärarna framgår att det vid medarbetarsamtalen, som sker en gång per år, är en stående punkt att ta reda på vad som får lärarna att stanna kvar. Vidare sker samarbete med lärarna vid närliggande skolenheter gällande skolutveckling och kollegialt lärande för att lärare ska få vara del i ett större sammanhang. Exempelvis har de gjort insatser för att utveckla undervisningen bland annat i form av att besöka varandras undervisning och att ha ämnesdiskussioner. Dessa ämnesdiskussioner, som letts av förstelärare, har varit värdefulla för de lärare som arbetar vid mindre enheter enligt rektorn. Rektorn uppger att huvudmannen inte har gett några extra resurser för trivselaktiviteter, men att rektorn har gjort vissa insatser vid skolenheten i syfte att skapa samhörighet bland personalen. Av intervjuer med lärarna framgår att de uppskattar att rektorn är uppmuntrande och inlyssnande. Lärarna uppger vidare att bra kollegor bidrar till att de vill arbeta kvar på Kaxås skola.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att följande utvecklingsarbete behöver inledas:

- Arbetet med att kartlägga behovet av behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas så att det sker mer systematiskt.

Ett uthålligt och långsiktigt arbete för att öka andelen behöriga lärare består av flera delar, där ett strategiskt arbete för att kartlägga lärares möjligheter till att gå behörighetsgrundande utbildning är en del. För att ett sådant arbete ska bli ändamålsenligt behöver det utgå från att huvudmannen har kunskap om hur situationen ser ut på respektive skolenhet och att kartläggningens resultat analyseras och följs upp.

Granskningen visar förvisso att rektorerna har en bild av behovet vid de skolenheter de ansvarar för, men huvudmannen sammanställer inte och följer inte

upp behovet av behörighetsgrundande utbildning i organisationen på ett systematiskt vis.

För att stärka kartläggningsarbetet och på längre sikt öka andelen behöriga lärare rekommenderar Skolinspektionen att Krokoms kommun skapar rutiner för att systematiskt kartlägga och analysera behovet av behörighetsgrundande utbildning hos befintliga lärare.

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Det här området handlar om huvudmannens och rektorns arbete med att öka behörigheten bland de lärare som redan finns i organisationen genom behörighetsgrundande utbildning. Det omfattar dels arbetet med att informera om möjligheter, uppmuntra och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning, dels de reella förutsättningar huvudmannen och rektorn ger lärare att delta i sådan utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas ett aktivt och samlat arbete med att informera om möjligheterna och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. På skolenhetsnivå arbetar rektorn delvis för att uppmuntra och stödja lärare som är intresserade av behörighetsgrundande utbildning. Det är dock ett arbete där huvudmannen inte är delaktig. Det bedrivs inte heller något aktivt arbete på rektorsnivå eller på huvudmannanivå för att ge befintlig personal i organisationen goda förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Information, uppmuntran och stöd

Huvudmannen och rektorn bedriver inte något aktivt och samlat arbete med att informera om möjligheterna och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. De intervjuade ger en samstämmig bild av att det saknas ett övergripande arbete kring att uppmuntra och informera lärare om behörighetsgrundande utbildning. Både rektorerna och lärarna uppger att de inte har fått någon information om utbildningsmöjligheter från huvudmannen. Detta framgår även av huvudmannens representant som uppger att det saknas strukturer för att informera och uppmuntra lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Rektorerna uppger att det är upp till varje rektor att informera om möjligheter och erbjuda stöd till de lärare som har behov och intresse av att delta i behörighetsgrundande utbildning. De intervjuade är samstämmiga i att bortsett från en viss satsning på arbetsintegrerat lärande som inleddes för cirka tre år sedan, vilken var riktad mot några skolenheter i kommunens ytterområden, har huvudmannen inte gjort några riktade insatser

kring behörighetsgrundande utbildning. Vidare saknas uppföljning på huvudmannanivå kring deltagandet i behörighetsgrundande utbildning. Huvudmannen samlar inte in information om eller på annat sätt följer upp hur många lärare som deltar i behörighetsgrundande utbildning. Det framgår dock av intervju med rektorer att deltagandet tidigare läsår har följts upp vid kvalitetsdialoger med verksamhetschefen, men att det inte har genomförts under det senaste året.

Granskningen visar att rektorn vid skolenheten till viss del uppmuntrar och stödjer obehöriga lärare till att delta i behörighetsgrundande utbildning. Rektorn har samtal med berörda lärare om att delta i behörighetsgrundande utbildning. Av intervju med lärare och rektorn framgår att en lärare på Kaxås skola från och med vårterminen 2023 kommer att ta upp påbörjade studier för att bli legitimerad lärare. Läraren och rektorn pratade om detta redan i samband med att läraren var på anställningsintervju. Vidare framgår av inskickad dokumentation och intervjuer att det finns en lärare på skolenheten som saknar behörighet för en skolform som hen undervisar i. Hen har undervisat i många år och läraren håller tillsammans med rektorn på att sammanställa underlag för eventuell validering. Av intervju med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att det finns en legitimerad lärare som undervisar i ämnen vilka hen saknar behörighet för och att rektorn inte har diskuterat eller gett information om vilka alternativ och möjligheter som finns för att utöka lärarens behörighet.

Reella förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning

Det saknas ett arbete såväl på huvudmannanivå som på rektornivå kring att ge befintliga lärare i organisationen goda förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning. Av samtliga intervjuer framgår att huvudmannen inte bedriver något aktivt arbete med att möjliggöra deltagande i behörighetsgrundande utbildning. Det finns visserligen en omställningsfond för anställda inom kommunen som vill byta yrke, från vilken verksamhetschefen kan ansöka om stöd för obehöriga lärare som vill delta i behörighetsgrundande utbildning. Dock känner varken huvudmannens representant eller någon av de intervjuade rektorerna till att någon lärare har erhållit ekonomiskt stöd från fonden. Fonden är inte heller något som huvudmannen har informerat rektorerna och lärarna om. Av samtliga intervjuer framgår att huvudmannen inte har fattat några beslut om att ge befintliga lärare förutsättningar för att delta i behörighetsgrundande utbildning. Rektorerna uppger att det är upp till varje rektor att ge ekonomiska och tidsmässiga förutsättningar för att lärare ska kunna delta i behörighetsgrundande utbildning. Några av rektorerna ger exempel på förutsättningar som de har gett till lärare som deltar i behörighetsgrundande utbildning. De har bekostat kurslitteratur och eventuella resor vid moment som genomförs på studieorten samt att schemat har anpassats för att delta i studier.

Granskningen visar att det för närvarande inte är någon lärare på Kaxås skola som deltar i behörighetsgrundande utbildning. Av intervju med lärare och rektorn framgår att en lärare på Kaxås skola från och med vårterminen 2023 kommer att återuppta påbörjade studier för att bli legitimerad lärare. Av granskningen framgår att det är otydligt för lärare vilka förutsättningar som kommer att ges för att möjliggöra behörighetsgrundande utbildning. Rektorn uppger att hen undersöker om den kommungemensamma omställningsfonden kan vara ett alternativ för att ge läraren förutsättningar. Läraren uppger istället att ett anpassat arbetsschema är ett alternativ som diskuterats för att hen ska kunna kombinera arbete med behörighetsgrundande utbildning. Det är för närvarande oklart vilka förutsättningar som kommer ges för att möjliggöra behörighetsgrundande utbildning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att följande utvecklingsarbete behöver inledas:

- Arbetet med att informera om möjligheter och uppmuntra och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas.

Ett samlat och strategiskt arbete med att utbilda lärare som finns inom organisationen är ett sätt att öka andelen behöriga lärare. Särskilt betydelsefullt kan detta vara för huvudmän som under lång tid haft svårigheter att rekrytera behöriga lärare. För att arbetet ska bli effektivt och ändamålsenligt behöver det utgå från en kartläggning av behov och möjligheter. Det behöver också planeras och genomföras på ett behovsanpassat sätt samt följas upp. De lärare som genomgår utbildningen behöver också ges goda förutsättningar att delta i och fullfölja den.

I huvudmannens arbete med att öka andelen behöriga lärare ingår inte behörighetsgrundande utbildning som en prioriterad del, och det arbete som bedrivs leds och genomförs endast på skolenhetsnivå.

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen och rektorn att såväl utveckla arbetet med att informera, uppmuntra och stötta befintliga lärare att genomgå behörighetsgrundande utbildning som att arbeta med att skapa reella förutsättningar för lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta för att i förlängningen säkerställa att behörighetsnivån på skolenheten stärks.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Lundquist

Malin Lundquist
Beslutsfattare
Signerat av: Malin Lundquist

X Therese Nehler

Therese Nehler
Föredragande
Signerat av: Therese Nehler

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Ulrika Hultberg och Sarah Vinterlycka deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Krokoms kommun och Kaxås skola den 9 november 2022. Besöket genomfördes av utredarna Therese Nehler och Ulrika Hultberg. Den 10, 11 och 14 november genomfördes ytterligare tre intervjuer digitalt.

Krokoms kommun ansvarar för 18 grundskoleenheter varav Kaxås skola är en.

Skolverkets officiella statistik visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) har varierat de senaste fem läsåren i Krokoms kommun. Andelen har varierat mellan 66,5 procent och 73,5 procent. Under samma period har motsvarande andel för riket som helhet varierat mellan 70,1 procent och 71,4 procent i. Läsåret 2021/2022 var andelen lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i 69,2 procent i Krokoms kommun och motsvarande andel för riket som helhet 71,0 procent. Läsåret 2021/2022 varierade andelen mellan huvudmannens grundskolenheter med cirka 73 procentenheter. Lägst andel hade Kaxås skola (22,5 procent) medan Rödöns skola hade högst andel (95,4 procent).

För Kaxås skola visar officiell statistik att andelen lärare som är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i, varierar de senaste fem åren mellan 22,5 procent och 69,3 procent. Läsåret 2021/2022 var andelen 22,5 procent.

Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Kaxås skola är det sex av åtta lärare som är legitimerade lärare. Två av dessa lärare undervisar i ämnen eller en skolform de inte är behöriga i.

På Kaxås skola är det för närvarande ingen av lärarna som går behörighetsgrundande utbildning.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information verksamheten som sedan bedöms i relation till fastställda kvalitetskriterier för att identifiera såväl styrkor som svagheter i det arbete som bedrivs. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med lärare vid den utvalda skolenheten
- En intervju med rektorn för den utvalda skolenheten
- En intervju med representant för huvudmannen
- En gruppintervju med rektorer
- Insända dokument från huvudmannen och rektorn
- Den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten och huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll samt getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Bedömningsområden

Bedömningarna görs i relation till kvalitetskriterier som Skolinspektionen tagit fram inom ramen för granskningen.

Inom respektive område granskas huvudmannens och rektorns arbete inom följande delar:

Frågeställning 1: I vilken utsträckning gör huvudmannen och rektorn breda och uthålliga ansträngningar för att rekrytera och behålla behöriga lärare?

- Kartlägga och analysera behov av behöriga lärare.
- Brett och uthålligt arbete med att rekrytera behöriga lärare.
- Aktivt arbete för att behålla de behöriga lärare som arbetar på skolan och inom huvudmannens övriga grundskolor.

Frågeställning 2: I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

- Uppmuntra och stödja undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.
- Skapa reella förutsättningar för undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/huvudmans-och-rektors-arbete-for-att-fler-elever-ska-fa-undervisning-av-behoriga-larare/>

Bilaga 3: Författningsstöd

Bedömningsområde 1 och 2

2 kap. 8, 9, 10, 13, 18 och 34 §§ samt 4 kap. 3 och 4 §§ skollagen (2010:800)

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 Rektorns ansvar.